

ร ส แ ห่ ง ค ว า ม คຸ້ น เ ค ย

ลาภทั้งหลาย มีความไม่มีโรคเป็นอย่างยิ่ง
ทรัพย์มีความสันโดษเป็นอย่างยิ่ง
ญาติมีความคຸ້นเคยเป็นอย่างยิ่ง
พระนิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง

รศ.แห่งความคุ้นเคย

๓๐

การพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรือง ต้องเริ่มต้นที่การพัฒนาคนเป็นอันดับแรก การจะพัฒนาคนให้ได้ผลดีที่สุดนั้น ต้องเริ่มต้นที่ใจก่อน ผู้รู้ท่านกล่าวไว้ว่า “จะพัฒนาอะไรก็ติด ถ้าจิตไม่พัฒนา” คือ นอกจากพัฒนาในด้านวิชาความรู้แล้ว ทุกคนยังต้องได้รับการฝึกหัดขัดเกลาจิตใจด้วย เพื่อให้เป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรม เข้าใจในเรื่องโลกและชีวิตได้ถูกต้องตามความเป็นจริง รู้จักบังคับจิตใจ ไม่ปล่อยยให้หลงไหลในสิ่งที่ไร้สาระ ใจที่ได้รับการฝึกมาดีแล้ว หยุดนิ่งดีแล้ว ความคิด คำพูดและการกระทำ ย่อมจะดีตามไปด้วย และส่งผลให้ทุกคนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

มีวาระพระบาลีที่พระบรมศาสดาตรัสไว้ใน คาถาธรรมบทว่า

“อาโรคฺยปรมา ลาภา สนฺตญฺจิปรมํ ธนํ
วิสุตาสปรมา ฌาติ นิพฺพานํ ปรมํ สุขํ

ลาภทั้งหลาย มีความไม่มีโรคเป็นอย่างยิ่ง ทรัพย์มีความสันโดษเป็นอย่างยิ่ง ฌาติมีความคุ้นเคยเป็นอย่างยิ่ง พระนิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง”

ความไม่มีโรคภัยไข้เจ็บถือเป็นลาภอันประเสริฐ แม้จะเป็นเศรษฐีมีทรัพย์สมบัติมากมาย แต่หากถูกโรคภัยไข้เจ็บ

รศแห่งความคุ้นเคย

๓๑

เบียดเบียนแล้ว จะแสวงหาความสุขแบบชาวโลกทั่วไป ก็ได้ไม่เต็มที เพราะความผิดปกติของสังขารร่างกาย ดังนั้น พระพุทธองค์จึงตรัสว่า “สุดยอดของความสุขแบบชาวโลกทั่วไป คือ ขอให้เราเป็นผู้ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ” เพราะเมื่อร่างกายแข็งแรง จะคิด พูดหรือทำอะไร ก็คล่องตัว จะทำทาน รักษา ศีลหรือเจริญภาวนา ก็ทำได้อย่างเต็มที่

สนตุฎฐิ ปรมิ ธนํ ความสันโดษได้ชื่อว่าเป็นทรัพย์อันประเสริฐ สันโดษ คือ ยินดีพอใจในสิ่งที่ตนพึงมีพึงได้ เป็นอยู่อย่างสมถะ ประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อ แต่ไม่ถึงกับตระหนี่ถี่เหนียว สันโดษ คือ ไม่ใช่จ่ายเกินตัว มีเท่าไรก็ใช้เท่านั้น ส่วนคนตระหนี่ คือ มีทรัพย์แล้วไม่ยอมใช้ ทรัพย์นั้นก็เพียงสุสานทรัพย์ เพราะไม่เป็นประโยชน์ทั้งแก่ตัวเองและคนอื่น คนที่ตระหนี่ถี่เหนียวเช่นนี้ ถือเป็นคนยากจนที่น่าสงสารที่สุด

ส่วนพระบาลีที่ว่า วิสฺสาสปรมา ฅาตมํ ความคุ้นเคยเป็นอย่างยิ่งนั้น ผู้มีความคุ้นเคยสนิทสนมกันเป็นอย่างดี แม้มิได้เป็นญาติพี่น้องท้องเดียวกัน แต่ก็เป็นเสมือนพี่น้องหลานตามกันมา มีความรักและห่วงใยซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะผู้ที่มีศีลมีธรรม มีทิวฐิเสมอกัน ผูกพันกันด้วยกุศลความดี เกิดไปก็ภพก็ชาติ ย่อมเป็นที่รักของกันและกันไปตลอด

รสแห่งความคุ้นเคย

๓๒

*ในเรื่องของความคุ้นเคยนี้ หลวงพ่อมิตัวอย่างที่จะนำมาเล่าให้เป็นทิวทัศน์คติแก่ทุกท่าน เรื่องมีอยู่ว่า ในอดีตกาล มีดาบสท่านหนึ่งชื่อเกสวดาบส ท่านได้บำเพ็ญเพียรอยู่ในป่าหิมพานต์พร้อมด้วยลูกศิษย์อีก ๕๐๐ คน ต่อมาเกสวดาบสได้พาลูกศิษย์ออกจากป่าเพื่อไปเสพรสเค็มรสเปรี้ยวในเมือง พระราชาทอดพระเนตรเห็นดาบสที่เดินเข้ามาในเมืองด้วยความสงบสำรวม เกิดเลื่อมใส จึงนิมนต์ให้เข้าไปฉันภัตตาหารในพระราชมณเฑียร ทั้งทรงนิมนต์ให้พำนักต่อในพระราชอุทยานตลอด ๔ เดือน

เมื่อดาบสทุกรูปได้เข้าไปพำนักในพระราชอุทยานแล้ว พระราชาทรงหมั่นเสด็จไปเยี่ยมเยียนเพื่ออุปัฏฐากบำรุงดาบสทั้ง ๕๐๐ ท่าน ทั้งเช้าและเย็น ทรงอุปัฏฐากไม่ให้ขาดตกบกพร่อง แม้แต่น้อย พวกดาบสอยู่ได้เพียง ๒-๓ วัน ต่างก็เกิดความรำคาญเสียงอื้ออึงต่างๆ ในเมืองหลวง จึงพากันไปกราบลาอาจารย์ เพื่อจะกลับเข้าป่าหิมพานต์ เกสวดาบสห้ามพวกลูกศิษย์ว่า “ในวันที่พวกเรามา พระเจ้าแผ่นดินทรงนิมนต์ให้พวกเราอยู่ที่นี้ตลอด ๔ เดือน พวกท่านจะกลับไปก่อนได้อย่างไรเล่า พวกเราควรจะอยู่รักษาครุฑาของพระราชากันก่อนเถิด”

พวกลูกศิษย์แต่ละท่านต่างสารภาพว่า “แม้ที่นี่จะพร้าง

รสนแห่งความคุ้นเคย

๓๓

พร้อมด้วยอาหารหวานคาว มีที่พำนักอย่างสะดวกสบาย แต่พวกเราไม่ค่อยสบายใจเลย อยากจะกลับไปอยู่ในป่าตามเดิม” เมื่อไม่สามารถถล่มให้ลูกศิษย์อยู่ต่อได้ อาจารย์จึงอนุญาตให้คณะลูกศิษย์เดินทางกลับไปก่อน เหลือเพียงลูกศิษย์ชื่อกัปปะกะคนเดียวเท่านั้นที่อยู่เป็นเพื่อน

วันต่อมา พระราชาเสด็จมาเยี่ยมเพื่อทรงอุปฐากพระองค์ไม่เห็นดาบสมากมายเหมือนวันก่อนๆ จึงตรัสถาม ท่านดาบสทูลตอบว่า “มหาบพิตร พวกดาบสไม่คุ้นเคยกับสถานที่อื่นอิงเช่นนี้ จึงลากลับไปก่อน” ต่อมาไม่นาน กัปปะกะดาบส ก็ทนอยู่ไม่ได้ จึงลาอาจารย์กลับไปเช่นกัน แต่ยังไม่ได้กลับไปป่าหิมพานต์ เพียงพักอยู่ไม่กี่วันก็เพราะเป็นห่วงอาจารย์ จึงคอยติดตามข่าวคราวของอาจารย์อยู่ห่างๆ

ภายหลัง ท่านดาบสคิดถึงพวกลูกศิษย์มาก จึงป่วยเป็นโรคกระเพาะ แม้พระราชาจะรับสั่งให้แพทย์หลวงมารักษา ก็ไม่ดีขึ้น นับวันอาการกลับกำเริบหนักขึ้นเรื่อยๆ จนถึงกับนอนชมอยู่บนเตียง พระราชาทรงกังวลพระทัยมากที่ไม่สามารถรักษาท่านดาบสให้หายได้ พระดาบสจึงทูลว่า “มหาบพิตร พระองค์อยากให้อาตมาหายจากโรคไหม” “ท่านผู้เจริญ หากโยมทำได้ก็จะทำเดี๋ยวนี้แหละ พระคุณเจ้าช่วยบอกวิธีรักษามาเถิด แม้จะต้องเสียเงินทองมากมายเพียงไร โยมก็จะทำเต็มที่ อย่าได้

รสแห่งความคุ้นเคย

๓๔

เกรงใจเลย”

เกสวดาบสจึงทูลว่า “มหาบพิตร หากพระองค์ทรงปรารถนาให้อาตมภาพมีความสุข โปรดส่งอาตมากลับไปที่บ้านักของพวกลูกศิษย์เถิด” พระราชาทรงเห็นว่าพระดาบสคงจะคิดถึงลูกศิษย์ จึงนิมนต์ให้นอนบนแคร่ และให้อำมาตย์ช่วยกันหามอาจารย์กลับไปป่าหิมพานต์ ลูกศิษย์คนสนิทชื่อกัปกะรู้ว่าอาจารย์กลับมาแล้ว ก็ดีใจ รีบออกไปต้อนรับ และพาอาจารย์ไปหาเหล่าดาบสลูกศิษย์ ส่วนลูกศิษย์ทั้งหลายเมื่อรู้ว่าอาจารย์กลับมาแล้ว ต่างรีบมาประชุมกัน พวกกันถวายน้ำร้อนและผลไม้แด่อาจารย์ ภายใน ๓ วันเท่านั้น โรคกระเพาะก็หายเป็นปลิดทิ้ง พระดาบสก็มีผิวพรรณผุดผ่องประดุจทองคำดังเดิม

อำมาตย์ที่ติดตามมาส่งพระดาบส สงสัยมากกว่า “ทำไมอาการป่วยปางตายของท่านดาบส จึงหายเป็นปลิดทิ้งอย่างรวดเร็ว และทำไมท่านจึงทอดทิ้งพระราชาผู้เป็นจอมมนุษย์ผู้บันดาลสมบัติทุกอย่างให้ได้ แล้วมายินดีในอาศรมของดาบส” เกสวดาบสจึงตอบว่า “คำไพบระชวนให้เร้นรมย์มีอยู่ รุกขชาติเป็นที่เพลินใจก็มีอยู่ ดูก่อนท่านอำมาตย์ คำที่กัปกะกล่าวดีแล้ว ย่อมให้เรายินดีได้ ผู้คุ้นเคยกันจะบริโภคอาหารที่อร่อยหรือไม่อร่อยในทีใด อาหารที่บริโภคในที่นั้นก็ให้สำเร็จประโยชน์ได้

รสแห่งความคุ้นเคย

๓๕

เพราะรสทั้งหลายมีความคุ้นเคยเป็นอย่างยิ่ง เพราะความคุ้นเคยกันนี้แหละ อาตมาจึงหายป่วยอย่างรวดเร็ว”

เห็นไหมว่า ความคุ้นเคยเป็นญาติอย่างยิ่ง แม้บุคคลนั้นจะมีไข้ญาติแท้ๆ แต่เราก็จะมีความรู้สึกเสมือนหนึ่งญาติผู้ใกล้ชิดสนิทสนม เพราะความคุ้นเคยที่แท้จริง ไม่ได้ผูกพันกันที่ทรัพย์สินสมบัติหรือวัตถุภายนอก แต่ผูกพันกันด้วยคุณธรรมความดี อยู่ใกล้กันแค่ไหน ใจก็คิดถึง อยากกลับมาอยู่ใกล้ๆ เหมือนนักสร้างบารมีทั้งหลาย ที่มีความคุ้นเคยกับการสร้างบารมี จะอยู่ใกล้ไกลกันแค่ไหน ทันทีที่มาเจอหมู่คณะ ก็จะเกิดความคุ้นเคยเหมือนหมู่ญาติที่พลัดพรากจากกันไปนาน แล้วกลับมาสร้างบารมีด้วยกันเป็นทีมอย่างมีความสุข

พวกเราทุกคนมีเชื้อสายของความเป็นนักสร้างบารมี มานับภพนับชาติไม่ถ้วนคนทั่วไปเป็นญาติผูกพันกันทางสายโลหิต เป็นญาติกันเพียงแค่ภพชาติเดียว แต่ญาติทางธรรมที่ผูกพันกันด้วยบุญกุศลความดีนี้ ผูกพันกันข้ามภพข้ามชาติ ดังนั้น แม้จะอยู่ใกล้ไกลแค่ไหน เมื่อถึงเวลา บุญในตัวย่อมดึงดูดให้เราได้มาสร้างบารมีร่วมกันอีกและเมื่อใดที่พวกเราเข้าถึงพระธรรมกาย เราจะรู้สึกเสมือนกับคนทั้งโลกเป็นญาติพี่น้องกัน เป็นคนครอบครัวเดียวกัน เพราะฉะนั้น ให้ทุกคนตั้งใจปฏิบัติธรรมให้เข้าถึงพระธรรมกายภายในให้ได้กันทุกคน